

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਈਸ਼ਵਰ ਦਾਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ

1961 ਦੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1303

ਪੰਜਾਬ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (1936 ਦਾ II)-ਐੱਸ. 9- ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ (1956 ਦਾ XXX) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 8 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਣਦਾਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਵਾਜ ਹੁਣ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਰਿਣਦਾਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਬੇਦਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਪੁਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਕੈਂਪ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮਿਤੀ 16 ਮਈ, 1961, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਕਾਂਗੜਾ, ਕੈਂਪ ਹਮੀਰਪੁਰ, ਮਿਤੀ 8 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੁਰਕੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਏ.ਸੀ. ਹੋਸ਼ਤਾਰਪੁਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਵੀ.ਸੀ. ਮਹਾਜਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ,

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.- ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਛੇਟ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਡਿਕਰੀ-ਹੋਲਡਰ ਨੇ 1270 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮਨੀ ਡਿਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਜੱਜ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1960 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜਾਬਤਾ ਆਰਡਰ 41, ਨਿਯਮ 23-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ। ਰਿਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 8 ਦਸੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਚੱਲ ਰਹੇ

ਇਸ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 16 ਮਈ, 1961 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਅਗਲੀ ਅਪੀਲ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਏ.ਸੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਣਦਾਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1936 ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਜਦੋਂ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਤਦ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ... ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।" ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੰਦੂ ਮਰਦ ਵਿਆਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਰਗ ਦੇ ਵਾਰਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਧੀ, ਵਿਧਵਾ, ਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸ਼ਬਦ: "ਜਦੋਂ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ" ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਓਵਰਰਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਠ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।" ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਹੁਣ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 8 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁੱਲਟ ਅਤੇ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ. ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ *ਹੰਸ ਰਾਜ ਪੰਡਿਤ ਬਨਾਮ ਧਨਵੰਤ ਸਿੰਘ* (1) ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਲਾਗੂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1960 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਚੰਦ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਥਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਸੀ।" ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ

ਨਿਰੀਖਣ ਕੁਝ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜੱਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੜ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਕਰੀ-ਧਾਰਕ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਰਿਮਾਂਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9, ਜਿਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੁਰਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਣੇ-ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਬਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) I.L.R 1961 (1) Punj. 369 1961 P.L.R 391

ਨੋਹਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।